

OBILJEŽAVANJE SVJETSKOG DANA NORMA

Svjetski dan norma, World Standards Day, obilježava se 14. listopada 2009. Tradicionalno je u cijelome svijetu popraćen odabranim sloganom *Doprinos norma rješavanju klimatskih promjena* i porukom koju svojim članicama upućuju čelnici međunarodnih organizacija za norme ISO (*International Organization for Standardization*), IEC (*International Electrotechnical Commission*) i ITU (*International Telecommunication Union*).

Hrvatski zavod za norme (HZN), kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske i kao član ovih međunarodnih organizacija za norme, obilježava taj dan slanjem poruke hrvatskoj javnosti čiji je ovogodišnji nglasak usmјeren na normizaciju u području klimatskih promjena.

Doprinos norma rješavanju klimatskih promjena

Svijet se suočava s ozbilnjim izazovom. Rastuće ispuštanje stakleničkih plinova povećava prosječnu temperaturu zemlje. Kao posljedica toga predviđaju se značajne klimatske promjene, a mišljenje je svjetskih znanstvenika da će na našoj planeti doći do goleme razvojnih, ekonomskih i društvenih teškoća, kao i do teškoća vezanih za okoliš.

Vodeći stručnjaci iz tog područja predložili su niz praktičnih rješenja za borbu protiv klimatskih promjena. Ona uključuju tehničke norme koje objavljaju tri vodeće međunarodne organizacije za normizaciju na svjetskoj razini. Te su organizacije: Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC), Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) i Međunarodna telekomunikacijska unija (ITU).

U svojem inovativnom izvješću objavljenom 2007. godine, Međuvladino tijelo za klimatske promjene (IPCC) navelo je tehničke norme,

poput onih koje su objavile IEC, ISO i ITU, kao postojeće sredstvo ublažavanja klimatskih promjena koje u budućnosti, zahvaljujući razvoju i sazrijevanju novih tehnologija, nudi potencijal za smanjivanje posljedica klimatskih promjena.

Naslovica ovogodišnje brošure Svjetskoga dana norma

Te tri svjetske organizacije usklađuju svoj rad kako bi osigurale da vlasti, poslovna zajednica i društvo dobiju potrebne alate za pomoć u borbi protiv klimatskih promjena na globalnoj razini i za podršku smanjenju ispuštanja stakleničkih plinova povećanjem energetske učinkovitosti, a sve to uz omogućavanje održivog razvoja.

Norme ovih triju organizacija pokrivaju sva područja navedena u izvješću IPCC-a koje obuhvaća tehnologije, politike i mjere, ograničenja i mogućnosti ublažavanja, uključujući opskrbu energijom i njezin prijenos, gradnju, privredu, poljoprivredu, šumarstvo i otpad.

IEC, ISO and ITU nude sustav normizacije koji daje norme za sljedeće oblike borbe protiv klimatskih promjena:

- praćenje i mjerjenje ispuštanja stakleničkih plinova
- mjerjenje ugljičnih otisaka mreža i proizvoda
- osmišljavanje i izgradnju energetski efikasnih mesta za stovanje i radnih mesta
- ustanovljavanje mjerila dobre prakse uključujući oznake okolišne i energetske učinkovitosti
- promicanje dobre prakse upravljanja okolišem i njegova oblikovanja te upravljanja energijom
- širenje inovativnih tehnologija koje jamče pomoć pri smanjenju efekata klimatskih promjena
- poticanje uvođenja novih, energetski učinkovitih tehnologija i usluga.

Međunarodne norme nude donositeljima političkih odluka, privredi i korisnicima alata potrebne za zajednički rad na izazovima koje donose klimatske promjene. Tri spomenute partnerske organizacije nude i sveobuhvatni sustav u koji se mogu uključiti i javni i privatni sektor, kako bi odredili prioritete u borbi protiv klimatskih promjena u godinama koje dolaze. Navedene norme nude praktična rješenja koja mogu postati dijelom svakog međunarodnog ugovora koji se nastavlja na Kyotski sporazum. One svjetskim vladama i privredi nude najbolja mjerila na koja se treba upućivati pri donošenju svih političkih odluka ili pri budućem sastavljanju sporazuma o klimi. Spomenute tri organizacije djeluju zajedno s drugim međunarodnim organizacijama kako bi osigurale da sudionici dolazeće Konferencije o klimatskim promjenama Ujedinjenih naroda, koja će se održati od 7. do 18. prosinca 2009. u Kopenhagenu, Danska, u potpunosti budu svjesni rješenja koja nude postojeće i buduće međunarodne norme.

T. Vrančić

IZVOR: Priopćenje HZN-a